



OBČINA MIREN-KOSTANJEVICA

Številka: 355-0005/2016-2

Datum: 24. 5. 2016

Občinskemu svetu Občine Miren-Kostanjevica

Predlog

Naslov zadeve za obravnavo in sprejem

Sklep o podpori vpisu neodtujljive pravice do vode za vsakogar
v Ustavo Republike Slovenije

Gradivo za obravnavo na seji	19. redni seji
Točka dnevnega reda	7.
Predlagatelj	Svetniška skupina SD v Občinskem svetu Občine Miren-Kostanjevica
Pripravljalec gradiva	Svetniška skupina SD v Občinskem svetu Občine Miren-Kostanjevica, občinska uprava
Poročevalec/ka	Svetniška skupina SD v Občinskem svetu Občine Miren-Kostanjevica
Pristojno delovno telo	Statutarno – pravna komisija

ŽUPAN
Mauricij Humar

Priloge:

- Ocena stanja na področju uporabe vodnih virov, razlogi za spremembe ureditve in predstavitev ciljev ter vsebine predlaganih sprememb;
- Državljanska pobuda varuhov vode.

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Miren-Kostanjevica (Uradni list RS, št. 2/2016 – UPB) je Občinski svet Občine Miren-Kostanjevica na 19. redni seji, dne 2. 6. 2016 sprejel naslednji

SKLEP
o podpori vpisu neodtujljive pravice do vode za vsakogar
v Ustavo Republike Slovenije

1. člen

Občinski svet Občine Miren-Kostanjevica se strinja z mnenjem Strokovne skupine za pravico do pitne vode, ki jo je imenovala Ustavna komisija Državnega zbora.

2. člen

Občinski svet Občine Miren-Kostanjevica poziva Državni zbor Republike Slovenije, da v letu 2016 sprejme spremembo Ustave Republike Slovenije tako, da bo na najvišji ravni zapisana neodtujljiva pravica do vode za vsakogar.

3. člen

Ta sklep velja takoj in se objavi na spletni strani Občine Miren-Kostanjevica. Sklep se pošlje predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije.

Številka: 355-0005/2016-3

Datum: 2. 6. 2016

ŽUPAN
Mauricij Humar

OBRAZLOŽITEV

Januarja 2016 se je skupina posameznikov različnih prepričanj oblikovala kot Civilna iniciativa Za Slovenijo in svobodo z namenom:

- da osvesti ljudi, da voda v časih v katerih živimo ni nekaj samoumevnega,
- da je vodo potrebno zaščititi na najvišji ravni in
- da na ta način spodbudimo poslanke in poslance, da pospešijo spremembo Ustave Republike Slovenije.

30. januarja 2016 so na spletu objavili peticijo za vpis neodtujljive pravice do vode v Ustavo Republike Slovenije, ki jo je v 41 dneh podpisalo preko 52.000 ljudi. Peticijo so predstavniki Civilne iniciative dne 11. 03. 2016 predali predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije, dr. Milanu Brglezu.

Vpis neodtujljive pravice do vode v Ustavo obsega:

- da je voda in dostop do vode splošna in temeljna pravica za vsakogar;
- da so vse vrste vod (površinske vode, podzemne vod, vodni tokovi) javno dobro, katero je država dolžna varovati in za njih skrbeti v imenu svojih državljanov in tudi prihodnjih rodov;
- da je voda vitalni del okolja, osnovna dobrina in naravni vir, ki je strateškega pomena za življenje ljudi, razvoj in varnost države.
- da se prepreči, da bi vodo obravnavali kot vsako drugo blago;
- da se vodni viri ne morejo privatizirati oziroma komercializirati;
- da vodni viri služijo prednostno in trajnostno za oskrbo prebivalstva in gospodinjstev z vodo za pitje in higieno pred drugimi rabami vode;
- da se oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja kot neprofitna javna služba – torej ni možno več podeljevati koncesij.

Voda je življenje. Ljudje smo iz vode rojeni. Voda predstavlja v povprečju okoli 70% človekove teže, pri dojenčku preko 80 odstotkov. Naš planet prekriva 70 odstotkov vode, od tega je kar 97 odstotkov slane in trije odstotki sladke, od katerih sta 2 odstotka v obliki ledu. Torej nam ostane samo še EN odstotek vode za preživetje in razvoj narave, živali, človeka, kmetijstva in industrije.

Voda je skupen vir človeštva in javna dobrina, zaradi tega mora biti dostop do nje temeljna in splošna pravica. To stališče podpira tako Evropski parlament v številnih resolucijah, ki liberalizaciji vodnega sektorja nasprotujejo kot tudi Organizacija Združenih Narodov.

Stališče, da mora biti dostop do vode temeljna in splošna pravica je razumljivo, če vemo, da se svet zaradi hitrega naraščanje števila prebivalstva in klimatskih sprememb že danes sooča s štirimi velikimi problemi, ki so: hrana, energija, življenjski prostor in voda.

Glede na analize Združenih narodov dostopa do čiste pitne vode nima 783 milijonov ljudi, 2,5 milijarde ljudi pa nima ustreznih sanitarnih pogojev in po podatkih UNICEF-a na svetu vsak dan umre 1400 otrok, mlajših od pet let, zaradi bolezni, povezanih z diarejo, ki so posledica onesnažene vode, neustreznih sanitarij in pomanjkljive higiene. Število ljudi pa se povečuje neverjetno hitro. Do leta 2050 naj bi bilo na zemlji že dobrih devet milijard ljudi, kar pomeni, da se bo v času ene generacije število ljudi povečalo za več kot je bilo vseh ljudi na Zemlji na

začetku 20. stoletja, kar pomeni močan pritisk na vodne vire. Po podatkih Združenih narodov se bo do leta 2030, zaradi povečanja prebivalstva, povpraševanje po hrani povečalo za 50 odstotkov, do leta 2050 pa kar za 70 odstotkov, medtem ko se bo povpraševanje po vodni energiji in energiji iz drugih obnovljivih virov povečalo za 60 odstotkov. Organizacija Združenih narodov tudi napoveduje, da bo do leta 2025 na območju z absolutnim pomanjkanjem vode živelo 1,8 milijarde ljudi in dve tretjini svetovnega prebivalstva bo zaradi različnih razlogov, tudi klimatskih sprememb, živelo v razmerah vodnih kriz. Po oceni OECD pa se bo do leta 2050 povpraševanje po vodi povečalo kar za dobrih 50 odstotkov.

Ti podatki kažejo, da bo v prihodnosti boj za dostop do vodnih virov zamenjal današnji boj za dostop do nafte, plina in plemenitih kovin. Zato bosta Evropa in svet v bližnji prihodnosti soočena še z večjimi pritiski različnih lobističnih skupin, ki se bodo zavzemale za privatizacijo naravnih bogastev, predvsem pitne vode in zemlje za proizvodnjo hrane.

Čas je, da v Sloveniji in tudi na občinah, ki so zadolžene, da izvajajo gospodarsko javno službo oskrbo prebivalstva z vodo sprejmemo dejstva, da voda ni samo vitalna dobrina do katere imajo pravico vsi in se obravnava kot javno dobro, temveč postaja voda vse bolj redka dobrina. Redke dobrine pa so zanimive za trg. Trg, ki vseskozi išče nove produkte, ki jih potrebuje čim večje število ljudi. In pitna voda, pa tudi voda za kmetijstvo in pridobivanje energije, ipd., je vsekakor ena izmed dobrin, ki je zanimiva za svobodno tržno dejavnost.

Mogoče se komu vse skupaj zdi pretiravanje, a tudi patentiranje semen in zdravilnih rastlin je bilo ob vstopu v 21. stoletje nepredstavljivo.

Zato je še kako pomembno, da ljudje zaščitimo svoje življenje, vodo, in da vsakdo od nas postane varuh pitne vode. V nasprotnem primeru bodo velike korporacije v navezi z mednarodnimi finančnimi institucijami in vladami ukrepali na način, da je potrebno pitno vodo zaščititi pred ljudmi. Zaščiti tako, da voda postane tržno blago, se jo ovrednoti, določi ceno, ker bi ljudje potem z vodo ravnali skrbneje in je manj porabili.

Predlagatelji smo mnenja, da problematika vode in predvsem vodooskrba zadeva vsakega od nas, še posebej pa občine, ki so zadolžene za zagotavljanje javne gospodarske službe oskrbe s pitno vodo. Zato predlagamo, da občinski svet sprejme sklep in ga posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije.

V skladu z navedenim se Občinskemu svetu Občine Miren-Kostanjevica predlaga, da predloženi sklep obravnava in sprejme.

Predlagatelj
Svetniška skupina SD v Občinskem svetu
Občine Miren-Kostanjevica
Mojca Merkun

Mnenje župana:

ŽUPAN
Mauricij Humar